

Министерство на земеделието и храните

**Оперативен анализ
за основни земеделски култури**

(Бюлетин № 23/2023)

София, 14 юни 2023 г.

Съдържание

1.	Проведени основни мероприятия в растениевъдството	3
1.1	Засети площи с пролетници	3
1.2	Площи и производство на зеленчуци, дини, пъпеши и ягоди.....	3
1.3	Площи и производство от трайни насаждения	4
1.4	Площи и производство от етерично-маслени култури	5
2.	Външна търговия с основни земеделски култури.....	5
2.1	Зърнени и маслодайни култури	5
2.2	Плодове и зеленчуци	6
3.	Цени	6
3.1	Зърнени и маслодайни култури.....	6
3.2	Плодове и зеленчуци	7

Забележки: *Материалът включва оперативни данни, които нямат статистически характер, а служат само като ориентир за текущото състояние на пазара, в т. ч.: оперативна информация относно проведените основни селскостопански мероприятия по данни от областните дирекции „Земеделие“, общински служби по земеделие и текуща информация относно товарите с основни зърнени и маслодайни култури, преминали границите на страната чрез основните пристанища.*

1. Проведени основни мероприятия в растениевъдството

1.1 Засети площи с пролетници

По оперативни данни, към 8 юни 2023 г. засетите площи с пролетен ечемик са с 9,4% над нивото отпреди една година, докато тези с маслодаен слънчоглед и царевица за зърно се свиват респективно с 2,5% и 6,4%.

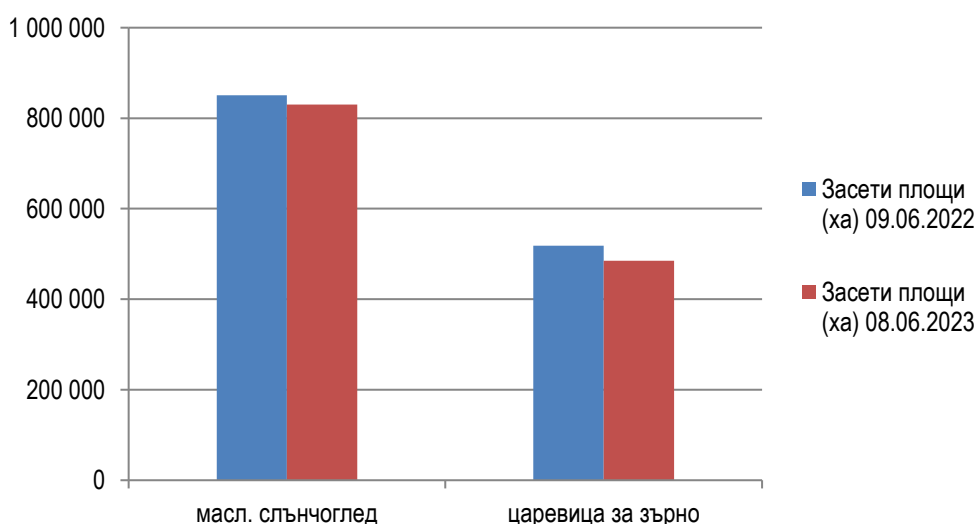
При разсадените площи с тютюн тип „Ориенталски“ се отчита ръст от 21,4% спрямо година по-рано. Продължава да изостава сериозно разсаждането на тютюн от типовете „Виржиния“ (с 47,2%) и „Бърлей“ (с 27,9%).

Засети площи с пролетници към 08.06.2023 г., ха

	09.06.2022	08.06.2023	Изменение на годишна база, %
маслодаен слънчоглед	850 839	829 853	-2,5%
царевица за зърно	518 258	484 906	-6,4%
пролетен ечемик	1 388	1 519	9,4%
тютюн Ориенталски	1 727	2 096	21,4%
тютюн Виржиния	530	280	-47,2%
тютюн Бърлей	183	132	-27,9%

Източник: Оперативни данни от областните дирекции „Земеделие“ и ОСЗ, обработени от МЗХ.

Засети площи с маслодаен слънчоглед и царевица за зърно към 08.06.2023 г., сравнено със същия период на 2022 г.

1.2 Площи и производство на зеленчуци, дини, пъпеши и ягоди

На този етап засадените открити площи с пъпеши, пипер, картофи, зеле и домати са в границите от 12,5% до 27,9% под миналогодишните. При краставиците също се наблюдава намаление, но слабо изразено – с 2,8%. Повече на годишна база са засадените площи с дини (с 0,4%) и ягоди (с 4,3%).

При по-малък размер реколтирани площи, засега производството на ягоди, картофи и зеле изостава респективно с 12%, 44% и 58,3% спрямо година по-рано.

Общото производство на оранжерийни домати в страната от началото на 2023 г. до момента е с 5,1% над миналогодишното, докато при оранжерийните краставици е налице намаление с 20,1%.

Площи и производство от зеленчуци, дини, пъпеши и ягоди към 08.06.2023 г.

	Засадени площи (ха)		Реколтирани площи (ха)		Продукция (тона)		Среден добив (кг/дка)		Изменение на годишна база, %			
									Засадени площи (ха)	Реколтирани площи (ха)	Продукция (тона)	Среден добив (кг/дка)
	09.06.2022	08.06.2023	09.06.2022	08.06.2023	09.06.2022	08.06.2023	09.06.2022	08.06.2023				
Картофи	8 147	6 316	199	104	3 073	1 722	1 544	1 656	-22,5%	-47,7%	-44,0%	7,3%
Зеле	397	298	75	36	1 622	676	2 163	1 878	-24,9%	-52,0%	-58,3%	-13,2%
Дини	2 962	2 974	-	-	-	-	-	-	0,4%	-	-	-
Пъпеши	1 647	1 441	-	-	-	-	-	-	-12,5%	-	-	-
Пипер на открито	1 893	1 638	-	-	-	-	-	-	-13,5%	-	-	-
Домати на открито	1 573	1 134	-	-	-	-	-	-	-27,9%	-	-	-
Краставици на открито*	246	239	-	-	-	-	-	-	-2,8%	-	-	-
Ягоди на открито	860	897	702	610	3 184	2 803	454	460	4,3%	-13,1%	-12,0%	1,3%
Домати в оранжерии	372	378	112	111	3 733	3 923	3 333	3 534	1,6%	-0,9%	5,1%	6,0%
Краставици в оранжерии	276	257	186	135	10 121	8 083	5 441	5 987	-6,9%	-27,4%	-20,1%	10,0%

Източник: Оперативни данни от областните дирекции „Земеделие“ и ОСЗ, обработени от МЗХ.

* вкл. и корнишони

1.3 Площи и производство от трайни насаждения

Според последните оперативни данни, към 8 юни 2023 г. са добити 3,2 хил. тона череша. Количеството е с 59,2% по-малко спрямо същия период на миналата година, което се дължи на по-късния старт на беритбената кампания тази година.

Стартира прибирането на реколтата от кайсии и вишни.

Площи и производство от трайни насаждения към 08.06.2023 г.

	Площи за реколтиране (ха)		Реколтирани площи (ха)		Продукция (тона)		Среден добив (кг/дка)		Изменение на годишна база, %			
									Площи за реколтиране (ха)	Реколтирани площи (ха)	Продукция (тона)	Среден добив (кг/дка)
	09.06.2022	08.06.2023	09.06.2022	08.06.2023	09.06.2022	08.06.2023	09.06.2022	08.06.2023				
кайсии	3 017	2 801	7	1	16	3	229	300	-7,2%	-85,7%	-81,3%	31,0%
череша	10 188	10 534	2 556	894	7 834	3 194	306	357	3,4%	-65,0%	-59,2%	16,7%
вишни	-	1 266	-	2	-	7	-	350	-	-	-	-

Източник: Оперативни данни от областните дирекции „Земеделие“ и ОСЗ, обработени от МЗХ.

1.4 Площи и производство от етерично-маслени култури

Добивът на маслодайна роза до момента е в размер на 4 779 тона - с 48% под нивото отпреди една година, главно в резултат от по-ниския среден добив от декар.

Площи и производство от етерично-маслени култури към 08.06.2023 г.

	Площи за реколтиране (ха)		Реколтирани площи (ха)		Продукция (тона)		Среден добив (кг/дка)		Изменение на годишна база, %			
	09.06.2022	08.06.2023	09.06.2022	08.06.2023	09.06.2022	08.06.2023	09.06.2022	08.06.2023	Площи за реколтиране (ха)	Реколтирани площи (ха)	Продукция (тона)	Среден добив (кг/дка)
маслодайна роза	5 098	4 731	4 077	4 008	9 185	4 779	225	119	-7,2%	-1,7%	-48,0%	-47,1%

Източник: Оперативни данни от областните дирекции „Земеделие“ и ОСЗ, обработени от МЗХ.

2. Външна търговия с основни земеделски култури

2.1 Зърнени и маслодайни култури

Износ на основни зърнени и маслодайни култури с пазарна година юли - юни (пшеница, ечемик и рапица)

В рамките на последната седмица през „Пристанище Варна“ ЕАД¹ са изнесени 33 хил. тона ечемик, докато товари с пшеница и рапица не са преминавали. Общо за периода от началото на пазарната 2022/23 година до 11 юни 2023 г., експортът на пшеница и ечемик през порта се свива съответно с 22,7% и 21,3% на годишна база

Износ на пшеница, ечемик и рапица от „Пристанище Варна“ ЕАД, тона

	04.07.2021 – 11.06.2022	04.07.2022 – 11.06.2023	Изменение на годишна база
пшеница	1 307 435	1 010 926	-22,7%
ечемик	87 725	69 065	-21,3%
рапица	0	11 014	-

Източник: „Пристанище Варна“ ЕАД

Няма данни за износ на пшеница, ечемик и рапица от реколта `2022 през „Пристанище Бургас“ ЕАД, опериращо на терминал Бургас – Изток 1.

Износ на основни зърнени и маслодайни култури с пазарна година септември – август (царевица и слънчоглед)

Общо изнесеното количество царевица през „Пристанище Варна“ ЕАД от началото на септември 2022 г. до 11 юни 2023 г. е с 30,4% по-малко в сравнение с година по-рано. Износът

¹ През последните няколко години „Пристанище Варна“ ЕАД формира около 30% от общия експорт на пшеница, царевица и ечемик и под 20% от този на слънчоглед и рапица.

на слънчоглед през порта остава в застои за поредна седмица, като досега са реализирани едва 14,5 хил. тона.

Износ на царевица и слънчоглед от „Пристанище Варна“ ЕАД, тона

	05.09.2021 – 11.06.2022	05.09.2022 – 11.06.2023	Изменение на годишна база
царевица	685 864	477 499	-30,4%
слънчоглед	0	14 494	-

Източник: „Пристанище Варна“ ЕАД

До момента не е отчетен експорт на царевица и слънчоглед – реколта `2022 от „Пристанище Бургас“ ЕАД.

Внос

От началото на съответните пазарни години (м. юли 2022 г. за есенните и м. септември 2022 г. за пролетните култури) до 4 юни 2023 г. не е регистриран внос на зърнени и маслодайни култури през двете наблюдавани пристанища във Варна и Бургас.

Информацията за търговията с основните зърнени и маслодайни култури по данни на Националния статистически институт, включена в Бюлетин № 20/2023, ще бъде актуализирана след публикуване на официални данни за внос и износ за март 2023 г.

2.2 Плодове и зеленчуци

Актуализация на информацията за внос и износ на плодове и зеленчуци, публикувана в Бюлетин № 20/2023, ще бъде направена след предоставяне на данни от Националния статистически институт.

3. Цени

3.1 Зърнени и маслодайни култури

Средно за страната, към 7 юни 2023 г. се наблюдава леко поевтиняване на слънчогледа с 0,8% на седмична база. Средните изкупни цени на хлебната пшеница и царевицата се повишават с по 1%, а тази на фуражната пшеница - с 1,3%.

Средни изкупни цени на основни зърнени и маслодайни култури към 07.06.2023 г., лв./тон без ДДС

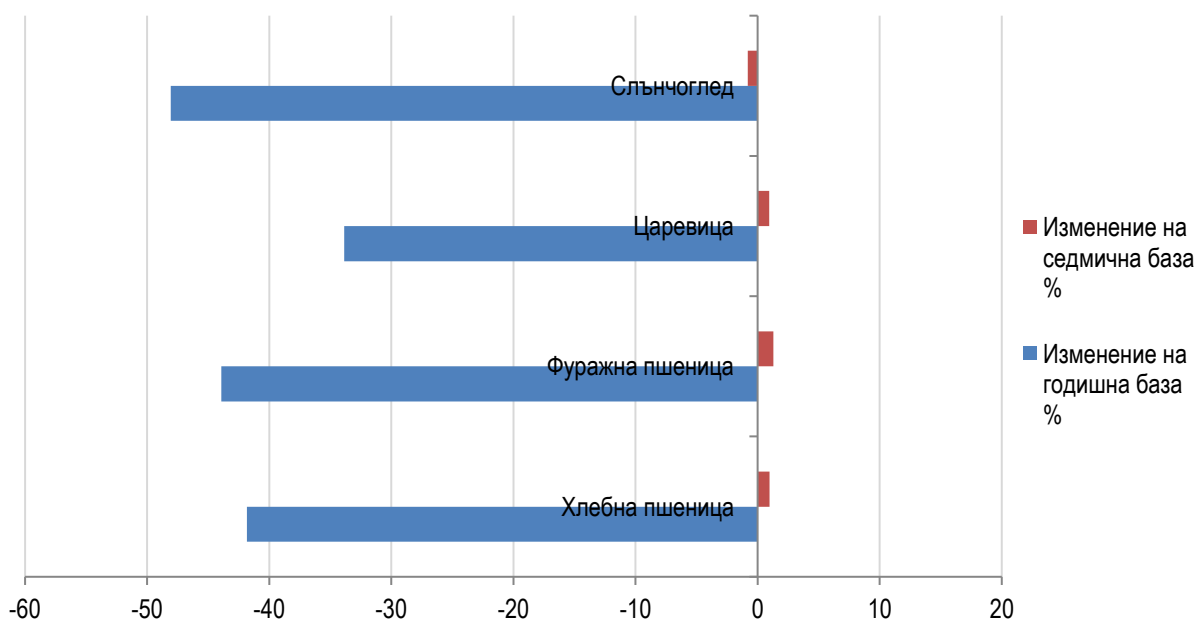
	08.06.2022	31.05.2023	07.06.2023	Изменение на годишна база %	Изменение на седмична база %
Хлебна пшеница	717	413	417	-41,8	1,0
Фуражна пшеница	701	388	393	-43,9	1,3
Ечемик	-	-	-	-	-
Царевица	635	416	420	-33,9	1,0

	08.06.2022	31.05.2023	07.06.2023	Изменение на годишна база %	Изменение на седмична база %
Слънчоглед	1 404	735	729	-48,1	-0,8
Рапица	-	-	-	-	-

Източник: САПИ ЕООД (средноседмични цени); изчисления на МЗХ.

Сравнявайки с аналогичния период на миналата година, цените на основните зърнени и маслодайни култури бележат спад от 33,9% (царевица) до 48,1% (слънчоглед).

Изменение на изкупните цени на основни зърнени и маслодайни култури към 07.06.2023 г.

3.2 Плодове и зеленчуци

В рамките на последната седмица средните цени на едро на вносните домати, картофите и краставиците (български оранжерийни и внос) на тържищата в страната се понижават с между 0,4% и 8,6%. Поскъпване на седмична база се отчита при българските оранжерийни домати (с 2,3%), зелето (с 3,8%) и вносните ябълки (с 4,7%).

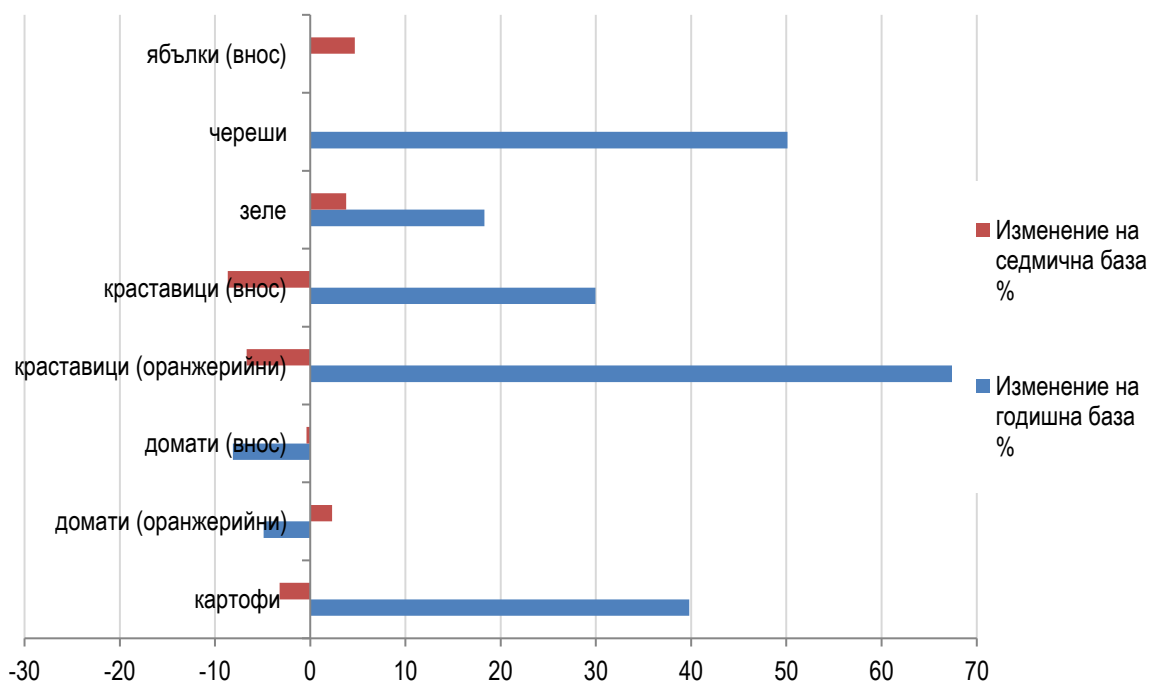
Средни цени на едро на основни плодове и зеленчуци към 09.06.2023 г., лв./кг

	03.06.2022	26.05.2023	02.06.2023	Изменение на годишна база %	Изменение на седмична база %
картофи	1,08	1,56	1,51	39,8	-3,2
домати (оранжерийни)	3,28	3,05	3,12	-4,9	2,3
домати (открити площи)	-	-	-	-	-
домати (внос)	2,71	2,50	2,49	-8,1	-0,4

	03.06.2022	26.05.2023	02.06.2023	Изменение на годишна база %	Изменение на седмична база %
краставици (оранжерийни)	1,84	3,30	3,08	67,4	-6,7
краставици (внос)	1,87	2,66	2,43	29,9	-8,6
пипер (зелен)	-	-	-	-	-
пипер (червен, внос)	-	4,28	-	-	-
зеле	0,93	1,06	1,10	18,3	3,8
дини	-	-	-	-	-
пъпеши	-	-	-	-	-
праскови	-	-	-	-	-
череша	3,67	-	5,51	50,1	-
ябълки (внос)	-	1,71	1,79	-	4,7
сливи	-	-	-	-	-
круши	-	-	-	-	-
десертно грозде	-	-	-	-	-

Източник: ДКСБТ; изчисления на МЗХ.

Изменение на цените на едро на основни плодове и зеленчуци към 09.06.2023 г.

Към 9 юни 2023 г. българските оранжерийни краставици и черешите се търгуват съответно с 67,4% и 50,1% по-скъпо, отколкото по същото време на миналата година. Сериозно са нараснали и цените на картофите (с 39,8%), вносните краставици (с 29,9%) и зелето (с 18,3%). Единствено при домати е налице понижение на ценовите стойности на годишна база – с 4,9% за българските и с 8,1% за вносните.